

KÖNYVISMERTETÉSEK

W. LENZ: MEDIZINISCHE GENETIK. EINE EINFÜHRUNG IN IHRE GRUNDLAGE UND PROBLEME, 1961. VIII, 196 lap, 35 táblázat, Georg Thieme, Stuttgart, kartonkötésben 23.— DM.

Az emberörökléstan az utolsó években újabb módszerekkel sok új kérdést oldott meg s így ismeretanyaga igen nagy mértékben bővült. Az újabb emberörökléstan ismeretek egyre szilárdabb és bővülő alapokon nyugszanak. A humángenetikai ismeretek az orvostudomány részére egyre nélkülözhetetlenebbé válnak.

A Contergan visszaélések leleplezéséről híres fiatal genetikus-orvos új könyve, nem a speciális humangenetikai ismeretek összességét akarja elénk tárni, hanem az emberörökléstan eme forrongó időszakában a fontos tudomány módszereit és elgondolásait velünk megismertetni. A bőven szereplő példák a dolog természeténél fogva főleg orvosiak, s így orvosi ismereteket feltételeznek, de az orvosi magyarázatokat kerüli. Az örökléstan igen jól összefogott alapismeretek annyira elemiek és jól megmagyarázottak, hogy külön előismereteket nem igényelnek.

Az első fejezetben a szerző az élőlény teljes képét igyekszik megadni és az emberörökléstan jelentőségét részletezni. Reámutat arra, hogy az orvosi genetica kérdései látszólag egyszerűek, de a normális testi és lelki tulajdonságok öröklődéséről keveset tudunk. A vizsgálati módszerek bonyolódottak, a tényezőket sokszor nem lehet áttekinteni. A fontos és meg nem oldott problémákra határozottan reámutat és arra, hogy a végleges ítéletalkotás sokszor nem könnyű.

A szerző arra törekszik, hogy az olvasó meggyőződjön arról, hogy a humangenetika területének egy részén, már szilárd alapokon nyugszik, de ott is ahol még tapogatózik és bizonytalan, rendkívüli elméleti és gyakorlati jelentőséggel bír. Azt szeretné ha az olvasók számos kérdésnek a megoldásához ösztönzést kapnának.

Matematikai képletekből a könyvecske igen helyesen a legszükségesebbeket közli.

Részleteiben a gének természetével ismerteti meg, hogy hogyan adódnak át az egyes generációkban, mik a kémiai és biológiai tulajdonságaik, részletesen számol be a legújabb ismereteink alapján a desoxyribonukleinsavról és a ribonukleinsavról. Majd a gén hatásokat tárgyalja, a gén és a tulajdonság közti összefüggéseket. A dominancia és recessivitás megnyilvánulásait főleg a rokonházasságokban. Ez után a nemhez kötött öröklés kérdései következnek s a pleiotrópia kérdése, amikor egy gén, több tulajdonság létrehozásában szerepel. Ezután a mutációk kérdését részletezi: gén mutációkat, testi mutációkat, kromoszoma és genom mutációkat, tárgyalja a mutációk és a szülők kora közti összefüggéseket és az ionizáló sugarak napjainkban igen fontos mutációs hatását. Az utolsó fejezetet az összetett génhatásoknak ismertetésére fordítja: többek között a nemtől függő manifesztációra, a génhatások szabálytalanságaira, a penetranciára és az experssivitásra, a gén és a környezet összefüggéseire, a több génhatás (polymeria) által létrehozott, örökléstan különbségekre. A két zárónak mondható fejezetben az ikerkutatás genetikai jelentőségére tér ki egy két igen ügyesen megválasztott orvosgenetikai és normális genetikai példán. Majd néhány gyakori betegségben az örökléstényezők szerepét ismerteti. Az igen ügyes könyvecskét két ügyes függelék: a humangenetikai terminológia alapfogalmairól és néhány orvosi szakkifejezésről teszi jobban használhatóvá, s emellett az áttekintést külön szaknévsor könnyíti. A céljainak megfelelő könyvet az orvostársadalmon kívül az anthropologus kartársak is nagy haszonnal forgathatják.

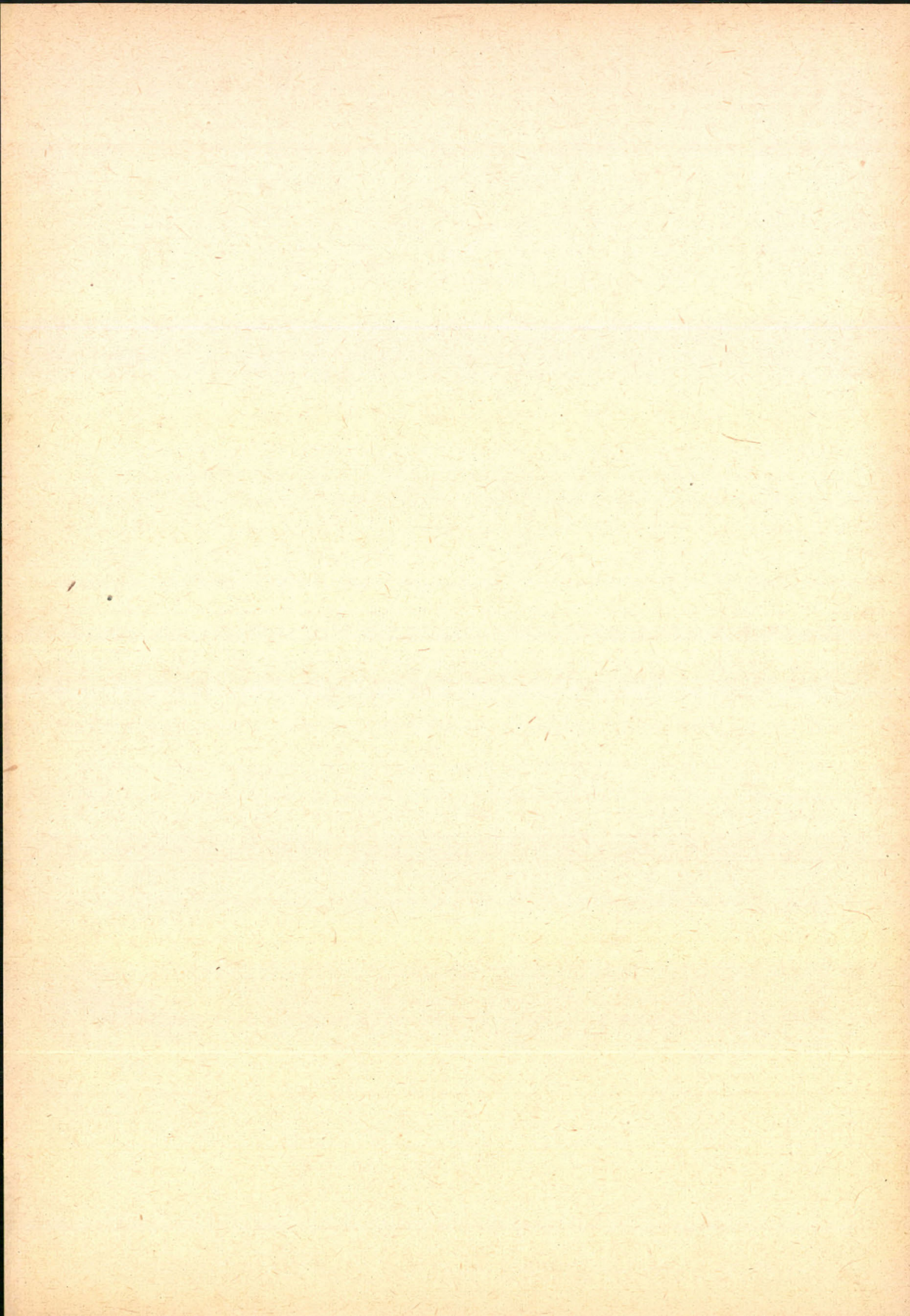
MALÁN MIHÁLY

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó igazgatója

Műszaki szerkesztő: Vidos László

A kézirat nyomdába érkezett: 1962. XII. 30. — Példányszám: 400 — Terjedelem: 7,5 (A/5) ív

63.56467. — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

1000
1000

Folyóirat kiadványaink előfizethetők és számonként
is vásárolhatók a következő helyeken:

Akadémiai Könyvesbolt, Budapest V., Váci utca 22.
Akadémiai Kiadó terjesztési osztály,
Budapest V., Alkotmány u. 21.

Külföldön terjeszti a

KULTÚRA Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi
Vállalat, Budapest, VI., Népköztársaság útja 21.
Telefon: 429—760

Ára: 15,— Ft

Előfizetési ára kötetenként 20,— Ft

INDEX: 26.023

TARTALOMJEGYZÉK

BARTUCZ LAJOS: <i>Dr. Török Aurél élete és működése</i>	67
JENDRASSIK LORÁND: <i>Török Aurél mint fiziológus</i>	77
FARKAS GYULA: <i>Az első havi vérzés (menarche) ideje Csongrád megyei leányoknál</i>	83
TÓTH TIBOR: <i>Az embertani szisztematika alapvető kérdései</i>	107
KACSUR ISTVÁN: <i>Testi fejlődés, iskolai eredmények, magatartás és a környezet összefüggései</i>	117
HERCZEGH JÁNOS: <i>Iskolás gyermekek fontosabb testméretei Csepel-szigeti falvakban</i>	127
<i>Megemlékezés</i> : MUZAFFER SENYÜREK (Nemeskéri János)	141
Ismertetés: TÓTH TIBOR: <i>A paleolitikum korai szakaszai a Szovjetunióban</i>	143
Könyvismertetés: W. LENZ: <i>Medizinische Genetik, (1961) [Malán Mihály]</i>	149

INDEX

GY. FARKAS: <i>The Time of the First Menstruation with the Girls in Country Csongrád</i> ...	104
I. KACSUR: <i>Körperentwicklung, Schulergebnisse, Benehmen und Umgebung</i>	125
J. HERCZEGH: <i>Hauptkörpermasse der Schulkinder in den Dörfern vom Insel Csepel</i>	140
<i>Pro memoria</i> : MUZAFFER SENYÜREK (J. Nemeskéri).....	141